

Bruxelles, den 9.3.2021
COM(2021) 109 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

om anvendelsen af forordning (EF) nr. 850/2004 om persistente organiske miljøgifte

{SWD(2021) 53 final}

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
1. Indledning	2
2. Forvaltnings- og kontrolforanstaltninger	3
2.1 Overblik.....	3
2.2 Fremstilling, markedsføring, anvendelse, eksport og håndhævelse.....	3
2.3 Lagre	3
2.4 Affaldshåndtering og -oplagring.....	4
3. Miljøudslip og miljøkoncentrationer	4
4. Aktiviteter til fremme af videnuudveksling	11
5. Konklusioner	12
Tabel 1: Medlemsstaternes emissionsreduktion for PCB'er	6
Figur 1: EMEP's overvågningskort for Europa	9

1. Indledning

Persistente organiske miljøgifte (POP) er kemikalier, der giver anledning til global bekymring på grund af deres persistente, bioakkumulerende og toksiske egenskaber (PBT) og deres potentiale for at blive transporteret over store afstande, hvilket fører til, at de deponeres og ophobes langt fra produktions- og anvendelsesstedet. To internationale traktater omhandler POP og har til formål at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod deres skadelige virkninger ved at eliminere eller reducere deres produktion, anvendelse og udslip i miljøet. Aarhusprotokollen om persistente organiske miljøgifte blev vedtaget i 1998 som en del af UNECE-konventionen om grænseoverskridende luftforurening over store afstande (CLRTAP) og Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte, der blev vedtaget i 2001 og trådte i kraft i 2004.

Den Europæiske Union er part i Aarhusprotokollen og Stockholmkonventionen og vedtog Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 850/2004 af 29. april 2004 om persistente organiske miljøgifte og om ændring af direktiv 79/117/EØF (POP-forordningen) med henblik på gennemførelse af konventionen. Forordning (EF) nr. 850/2004 er blevet ophævet og erstattet af forordning (EU) 2019/1021 om persistente organiske miljøgifte.

POP-forordningen ajourføres regelmæssigt for at gennemføre ændringer af konventionen og protokollen (i vid udstrækning tilføjelse af nye stoffer til de respektive bilag) og pålægger alle EU-medlemsstater specifikke forpligtelser. Disse forpligtelser omfatter nærmere oplysninger om fremstilling, markedsføring og anvendelse af de POP, der er opført på listen, og som er omfattet af tre bilag (bilag I — forbudt, bilag II — begrænset, bilag III — utilsigtet frigivet). Den omfatter også håndteringen af disse stoffer i lagre, miljøudslip og overvågning af miljøkoncentrationer samt bestemmelser om affaldshåndtering. Som en del af POP-forordningen er det også et krav, at medlemsstaterne udarbejder nationale gennemførelsesplaner og handlingsplaner med henblik på at identificere og forvalte POP-kilder på deres eget område.

Rapporteringskravene for medlemsstaterne og Europa-Kommissionen i henhold til forordning (EF) nr. 850/2004 er beskrevet i artikel 12. Medlemsstaterne skulle hvert år rapportere statistiske data om produktion og markedsføring af stofferne i bilag I og II. Medlemsstaterne skulle også hvert tredje år rapportere til Kommissionen om gennemførelsen af POP-forordningens bestemmelser. Kommissionen havde pligt til hvert tredje år at udfærdige en rapport med en sammenfatning af de oplysninger, som medlemsstaterne havde indsendt, samt understøttende oplysninger fra det europæiske register over udledning og overførsel af forurenende stoffer (E-PRTR) og CORINAIR's emissionsopgørelser under EMEP (samarbejdsprogram for overvågning og vurdering af transport af luftforurenende stoffer over store afstande i Europa). Kommissionen skulle også fremsende et resumé af denne sammenfatning til Europa-Parlamentet og Rådet.

Til dato er der offentliggjort to sammenfattende rapporter om Unionens og medlemsstaternes aktiviteter i henhold til forordning (EF) nr. 850/2004. Den første sammenfattende rapport dækker perioden fra POP-forordningens ikrafttræden i 2004 til 2006 og blev offentliggjort i 2009. Den anden sammenfattende rapport, der blev offentliggjort i 2011, dækker perioden 2007-2009. Denne rapport fra Kommissionen sammenfatter den tredje sammenfattende rapport for perioden 2010-2013.

2. Forvaltnings- og kontrolforanstaltninger

2.1 Overblik

Forvaltningen af POP-stoffer omfatter flere elementer i et stofs livscyklus. Dette vil specifikt omfatte fremstilling, markedsføring og anvendelse af kemikalier samt lagre af forældede varer, affaldshåndteringsspørgsmål og håndhævelse af selve forordningen.

2.2 Fremstilling, markedsføring, anvendelse, eksport og håndhævelse

Ifølge medlemsstaternes rapporter er håndhævelsen af POP-forordningen en opgave for miljøagenturer eller -inspektorater, som forvalter denne gennem en inspektions- og rapporteringsordning. To medlemsstater rapporterede om produktion af de stoffer, der er opført i bilag I eller II, for perioden 2010-2013 i overensstemmelse med specifikke undtagelser eller acceptable formål i henhold til POP-forordningen. Tyskland oplyste, at der årligt blev fremstillet ca. 9 ton PFOS. I 2013 blev størstedelen heraf (5,8 ton pr. år) dog eksporteret til lande uden for EU, og de største modtagere var USA (2 ton) og lande og territorier i Øst- og Sydøstasien (Sydkorea, Singapore, Taiwan og Hongkong). Desuden rapporterede Kroatien om produktion af korte chlorparaffiner i 2010, 2011 og 2012.

Med hensyn til markedsføring gjorde et lille antal medlemsstater brug af bestemmelserne i artikel 4 for anvendelse af POP-stoffer i forskning og udvikling. En række medlemsstater gjorde også brug af muligheden for markedsføring af PFOS under anvendelse af undtagelserne i bilag II. Dette var i vid udstrækning bestemt til brug i krommetalbelægningsindustrien som dughindrende middel.

Fire medlemsstater (Tyskland, Frankrig, Østrig og Det Forenede Kongerige) anførte, at der blev eksporteret POP-stoffer fra EU, domineret af eksporten af 5 800 kg PFOS pr. år fra Tyskland til 12 lande. Lindan blev eksporteret fra Det Forenede Kongerige til Sydkorea. Desuden blev nogle kemikalier eksporteret med henblik på anvendelse som laboratoriereferencemateriale: aldrin blev eksporteret fra Østrig til Nordmakedonien tillige med aldrin, DDT, dieldrin og lindan til Belize, og DDT blev eksporteret fra Frankrig til USA.

Fem medlemsstater (Bulgarien, Litauen, Nederlandene, Sverige og Det Forenede Kongerige) indledte overtrædelsesprocedurer for ulovligt salg af POP-stoffer. Dette omfattede tilstedeværelsen af HCB i fyrværkeri og tilstedeværelsen af SCCP i legetøj til børn.

2.3 Lagre

Lagre af POP-stoffer vedrørte typisk tre typer varer, nemlig PCB'er eller PCB-forurenede dielektrisk udstyr, forældede pesticider og lagre af udfasningsprodukter, der er omfattet af tilføjelsen af stoffer til POP-forordningen siden 2009. Mange medlemsstater havde allerede tidligere taget betydelige skridt til at identificere og fjerne PCB-holdigt udstyr, men dette var en løbende proces, og seks medlemsstater (Tyskland, Irland, Frankrig, Rumænien, Slovenien og Det Forenede Kongerige) rapporterede, at der stadig forekom brug af PCB-holdigt udstyr i perioden 2010-2013. For så vidt angår forældede pesticider rapporterede en række medlemsstater, at de enten aldrig producerede eller brugte pesticid-POP-stoffer eller begyndte tidlig udfasning, hvilket betyder, at der ikke længere fandtes lagre i landet i 2010.

Andre medlemsstater bemærkede, at selv om der stadig var store mængder forældede pesticider til stede, var der indført forvaltnings- eller destruktionsprogrammer for at håndtere dem. Endelig bortskaffelse af forældede pesticider omfatter forbrænding enten i en medlemsstat eller gennem eksport til anlæg i nabomedlemsstater. Bulgarien eksporterede en betydelig mængde forældede pesticider til Tyskland med henblik på endelig destruktion ved forbrænding. En anden mulighed er at benytte langtidsoplagring. Bulgarien anvendte især

så kaldte "BB cubes", som er beholdere af armeret beton, der anvendes til opbevaring af meget giftigt affald, hvilket fjerner risikoen for tab til miljøet.

Tyskland, Irland og Det Forenede Kongerige rapporterer lagre af PFOS- og PBDE-holdige varer til endelig destruktion. Den tyske nationale gennemførelsesplan indeholder også bemærkninger om de mængder PBDE'er, der sandsynligvis findes i udrangerede køretøjer, og om behovet for at fjerne og bortskaffe disse varer på passende vis og undgå genanvendelse.

2.4 Affaldshåndtering og -oplagring

De oplysninger, som medlemsstaterne har rapporteret, fremhæver problemet med forurenede arealer. Selv om en stor del af medlemsstaterne har vedtaget programmer for indsamling, oplagring og destruktion af forældede pesticider, er der et yderligere problem med forurenede arealer, navnlig arealer tæt på steder, hvor disse stoffer tidligere blev fremstillet. Data fra Nederlandene og Finland viser det potentielt høje antal forurenede arealer. De typiske oprydningstrin omfatter udgravning, som igen genererer store mængder forurennet jord, der skal behandles som farligt affald.

3. Miljøudslip og miljøkoncentrationer

Artikel 6, stk. 1, i POP-forordningen forpligter medlemsstaterne til at udarbejde opgørelser over emissioner til luften, vandet og jorden af de stoffer, der er opført i bilag III, senest to år efter forordningens ikrafttræden. Emissionsregistre udgør en vigtig ressource til at informere beslutningstagerne i forbindelse med udarbejdelsen af nationale gennemførelsesplaner. De bidrager navnlig til at identificere centrale kilder til mindskelse af emissioner eller områder med usikkerhed, hvor der er behov for yderligere forskning for at hjælpe med at karakterisere en kilde.

Ni medlemsstater (Bulgarien, Tjekkiet, Frankrig, Litauen, Nederlandene, Rumænien, Slovenien, Sverige og Det Forenede Kongerige) fremlagde data for skøn over emissioner som led i rapporteringen og fremhævede store datamangler i det tilgængelige datasæt. Som supplement til de rapporterede datasæt blev data fra EMEP WebDabs websted¹ brugt til at få et mere fuldstændigt billede. EMEP WebDab-data omfatter de emissioner, der er rapporteret til UNECE i henhold til Aarhusprotokollen for perioden 2010-2012. Desuden blev de data, der blev indsendt til Stockholmkonventionen som led i anden rapporteringsrunde (31. oktober 2010), også anvendt til at supplere de indsamlede oplysninger. Der blev også foretaget en sammenligning med data fra E-PRTR's websted og med miljøovervågningsdata fra EMEP MSC-E og det arktiske overvågnings- og vurderingsprogram (AMAP) for at underbygge tendenserne for emissioner.

På grundlag af de foreliggende data har 26 ud af 28 medlemsstater udarbejdet og rapporteret skøn over emissioner af dioxiner og furaner, PAH'er og HCB, og 24 ud af 28 medlemsstater har udarbejdet og rapporteret skøn over emissioner for PCB'er. Grækenland og Luxembourg var de eneste medlemsstater, der ikke rapporterede data for skøn over emissioner for nogen af stofferne i bilag III gennem UNECE eller i henhold til artikel 12 om rapportering i POP-forordningen for 2010-2013. I alle tilfælde vedrører de data, der udvikles og rapporteres, i vid udstrækning emissioner til luft, idet kun et lille antal medlemsstater udleder og rapporterer skøn over emissioner til andre vektorer end luft, selv om forordningen kræver skøn for luft, jord og vand.

¹ <http://www.ceip.at/>.

Dioxiner og furaner

Dioxiner og furaner fremstilles ikke kommercielt og forbindes typisk med enten ufuldstændige forbrændingsprocesser såsom åben afbrænding eller metallurgi. Den vigtigste kildesektor, der blev identificeret for Europa, var anvendelsen af fast brændsel i husholdninger, som tegnede sig for 38 % af alle emissioner. Til sammenligning udgjorde energiproduktionssektoren 5 %, og forbrænding af brændsel til el og varme i industrien udgjorde 18 %. Mens elproduktionssektoren forbruger store mængder fast fossilt brændsel, betyder den høje driftstemperatur og de avancerede reduktionsniveauer, som direktivet om industrielle emissioner² medfører, at emissioner pr. ton kul er meget lavere end emissioner fra husholdninger. Ud over brugen af brændsel i husholdninger, idet den anden store kilde er jern- og stålindustrien (15 %), bestyrker E-PRTR-dataene den konklusion, at jern- og stålanlæg er den største punktkilde til emissioner af dioxiner og furaner.

Gennemgangen af data i perioden 2010-2012 viser, at emissionen af dioxiner og furaner i de fleste medlemsstater var faldende. En sammenligning med emissionsniveauerne i 1990 viste en emissionsreduktion i hele EU på 45 % mellem 1990 og 2012 (jf. figur 1). De gennemsnitlige emissioner af dioxiner og furaner pr. indbygger var 5,5 µg I-TEQ pr. person pr. år i 2012.

I de tilfælde, hvor medlemsstaterne har fremlagt estimater for andre vektorer end luft, var der generel enighed om, at emissioner til luft stort set blev modsvaret af emissioner til restprodukter³. Reduktionen af emissioner til luft og procesudformningen er forbedret siden affaldsforbrændingsdirektivets ikrafttræden, og emissioner af dioxiner og furaner til luft fra industrien er faldet betydeligt i perioden 1990-2012. Dette fører imidlertid til, at der genereres rester fra bekæmpelse af luftforurening, undertiden kaldet flyveaske, som kan være stærkt forurenet med forurenende stoffer såsom dioxiner og furaner. Dataene skal fortolkes med omhu, da emissioner til luft, jord og vand er direkte udslip, der tabes til miljøet, uden at de kan kontrolleres. På den anden side henviser restprodukter til det forurenede faste affald, der typisk bortskaffes på kontrolleret vis, og som ikke nødvendigvis udgør et fuldstændigt tab til miljøet.

Polychlorerede biphenyler (PCB'er)

PCB'er blev anvendt kommercielt inden for en række forskellige anvendelsesområder, navnlig dielektrisk udstyr. Deres høje kemiske stabilitet og persistens gjorde dem til ideelle varmeoverførselsvæsker til denne anvendelse. PCB'er kan også fremstilles ved hjælp af utilsigtede produktionsveje, navnlig forbrænding. Den største kilde til emissioner var dielektrisk udstyr, som bidrog med 32 % af alle emissioner til luften. Af de 25 nationale opgørelser, der blev forelagt UNECE i henhold til CLRTAP, omfatter kun fire (Irland, Kroatien, Ungarn og Det Forenede Kongerige) skøn over PCB-emissioner, hvilket viser en betydelig forskel. Andre vigtige kilder omfattede forbrænding af fyringsbrændsel fra fossile brændsler (21 %) og metallurgi (16 %).

Tendensen til emissioner til atmosfæren i perioden 2010-2012 viste stort set faldende emissioner. Sammenlignet med 1990-niveauerne faldt emissionerne med ca. 50 % i hele EU i 2012 (tabel 1). De gennemsnitlige emissioner pr. indbygger var 13 mg pr. person pr. år i 2012.

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (EUT L 337 af 17.12.2010, s. 17).

³ I henhold til Stockholmkonventionen antages "restprodukter" at udgøre affald, der er forurenet med POP, og som bortskaffes på en kontrolleret måde, og det adskiller sig fra "jord", som er en direkte ukontrolleret udledning af materiale til jord.

Figur 1 viser kort over de tilgængelige overvågningsdata fra EMEP/MS-C-E i både 1990 og 2012, som kan bruges til at sammenligne med opgørelsesestimaterne. Både EMEP-dataene for Europa i figur 1 og AMAP's arktiske overvågning viser et klart fald i koncentrationerne og emissionerne i atmosfæren siden 1990.

Der foreligger begrænsede data om emissionen af PCB til andre vektorer end luft. På grundlag af rapporterne i henhold til artikel 12 fra fem medlemsstater (Tjekkiet, Frankrig, Nederlandene, Sverige og Det Forenede Kongerige) samt yderligere data fra Spanien til Stockholmkonventionen, som indeholdt skøn for andre vektorer, var der ikke noget klart mønster. Forskellige medlemsstater fremhæver betydningen af vand, jord og affaldsrester i forskelligt omfang.

Polyaromatiske kulbrinter (PAH'er)

PAH'er er en familie af kemikalier, der kan dannes naturligt i miljøet ved forbrænding af vegetation såsom skovbrande, men som også har menneskeskabte kilder, navnlig i forbindelse med forbrænding af fossile brændsler. Dataene viser, at den største kilde til PAH-emissioner var brugen af fyringsbrændsel, navnlig kul, der tegner sig for 57 % af alle emissioner.

Dataene for 2010-2012 viser et fald i emissionerne. De gennemsnitlige årlige emissioner blev anslået til at være 37 % lavere i 2012 sammenlignet med 1990. Denne reduktion er mindre end den reduktion, der er konstateret for dioxiner, furaner og PCB'er, hvilket blev bekræftet af EMEP's miljøovervågning. Overvågningsdataene fra EMEP viser et fald på 40 % i de luftbårne PAH-koncentrationer siden 1990 sammenlignet med fald på 60 % for PCB'er og 85 % for dioxiner og furaner.

Der foreligger begrænsede data for andre vektorer end luft for PAH'er. Baseret på de fire medlemsstater (Tjekkiet, Frankrig, Nederlandene og Det Forenede Kongerige), der leverede data, er vand og restprodukter dog også vigtige emissionsvektorer for PAH'er.

Tabel 1: Medlemsstaternes emissionsreduktion for PCB'er

Medlemsstat	Emissioner til luft 1990 Kg	Emissioner til luft 2012 Kg	Andel af 2012- emissioner sammenlignet med referencescenariet for 1990
Belgien	112	10	9 %
Bulgarien	6	5	83 %
Tjekkiet	773	34	4 %
Danmark	111	42	38 %
Tyskland	1 672	236	14 %
Estland	10	10	100 %
Irland	68	17	25 %
Grækenland	-	-	-
Spanien	24	29	121 %
Frankrig	182	58	32 %

Kroatien	486	433	89 %
Italien	286	217	76 %
Cypern	0,01	0,01	100 %
Letland	4	1	25 %
Litauen	6	300	5 000 %
Luxembourg	73	NR	-
Ungarn	37	16	43 %
Malta	-	-	-
Nederlandene	-	-	-
Østrig	-	-	-
Polen	2 425	735	30 %
Portugal	65	868	1 335 %
Rumænien	135	53	39 %
Slovenien	417	53	13 %
Slovakiet	67	34	51 %
Finland	314	154	49 %
Sverige	0,1	0,05	50 %
Det Forenede Kongerige	6 645	727	11 %

En sammenligning med E-PRTR viste, at den vigtigste kilde til PAH-emissioner til vand var olieraffinaderiprocesser, mens forbrændingsaffald, metallurgisk affald og bilreparationsaffald alle var vigtige kilder til restprodukter.

Chlorbenzener (hexachlorbenzen og pentachlorbenzen)

Hexachlorbenzen (HCB) blev opført i bilag III på tidspunktet for vedtagelsen af POP-forordningen, og pentachlorbenzen (PeCB) blev tilføjet i bilag I og III til forordningen i 2010 efter tilføjelsen til Stockholmkonventionen. Både HCB og PeCB blev anvendt kommercielt som pesticider, men genereres også som et biprodukt af industrielle processer, navnlig fremstilling af chlororganiske opløsningsmidler. PeCB blev også anvendt til at reducere viskositeten af PCB'er i dielektrisk udstyr. Både HCB og PeCB kan også fremstilles som et produkt af forbrænding af fast fossilt brændsel, olieaffald og affaldsmateriale.

Der blev kun fremlagt skøn for PeCB i tre medlemsstater (Frankrig, Nederlandene og Det Forenede Kongerige). Nederlandene rapporterede emissioner fra PeCB i 1990 som 0,8 kg med en stigende emissionstendens, der nåede op på årlige udslip på 2,3 kg i 2012. Det Forenede Kongerige fremlagde skøn over emissioner til luft for PeCB i 2009-2011 på omkring 35 kg

om året. Frankrig fremlagde et begrænset datasæt om PeCB-emissioner fra spildevandsrensning.

De HCB-data, der blev indsendt for luft, viste, at 75 % af alle emissioner stammede fra metallurgi, selv om dataene i denne henseende var stærkt domineret af emissioner fra én medlemsstat (Spanien). Andre kilder omfattede landbrug (6 %), energiproduktion (5 %), affaldsforbrænding (5 %) og forbrænding af husholdningsbrændsel (4 %). Gennemgangen af medlemsstaternes emissioner for perioden 2010-2012 viste ingen klare mønstre med stigende, faldende og statiske emissioner i hele EU. Sammenligninger med 1990-niveauerne viste imidlertid et fald i de årlige emissioner i hele EU på 54 % i 2012. EMEP-overvågningen i hele Europa viste et større fald i luftbårne koncentrationer af HCB, som var faldet med 85 % siden 1990. Dette blev ikke bekræftet af AMAP's overvågning af arktisk luft med kun et meget lille fald i luftbårne koncentrationer af HCB i det arktiske område.

Der foreligger meget begrænsede data for skøn over emissioner til andre vektorer end luft, idet kun tre medlemsstater (Nederlandene, Sverige og Det Forenede Kongerige) har fremlagt sådanne oplysninger i deres rapporter. Desuden fremsendte Belgien yderligere oplysninger i henhold til Stockholmkonventionen. På grundlag af de foreliggende data er vand og restprodukter de næstvigtigste emissionsvektorer efter luft.

UNECE's revision af POP-emissionsopgørelser (2012)

En gennemgang i 2012⁴ af alle POP-emissionsopgørelser, der blev indsendt til UNECE, blev foretaget på vegne af Centre for Emission Inventories and Projections (CEIP). Denne gennemgang afdækkede vigtige og mindre kilder til hver POP. Derefter blev der foretaget en sammenligning af de rapporterede emissionsopgørelser for at kontrollere, hvilke væsentlige kilder der manglede, hvad der var den vigtigste kilde i hver opgørelse for hver POP, og andre overensstemmelseskontroller.

CEIP-revisionen fremhævede betydelige uoverensstemmelser mellem opgørelser på tværs af UNECE med manglende gennemsigtighed i de beregnede estimater og yderligere behov for klarhed over emissionsfaktorerne og de anvendte skøn. Revisionen viste, at opgørelserne over dioxiner og furaner og PAH'er havde den største fuldstændighed og konsistens, mens PCB'er og HCB havde større dataproblemer.

Kun fire medlemsstater (Kroatien, Ungarn, Irland og Det Forenede Kongerige) foretog skøn over PCB'er i forbindelse med anvendelsen af dielektrisk udstyr, som er den største kommercielle anvendelse af PCB. For HCB blev det bemærket, at seks medlemsstater (Belgien, Cypern, Irland, Nederlandene, Portugal og Sverige) ud af de 28 medlemsstater, som rapporterede til UNECE, havde opgørelser over HCB bestående af tre eller færre kilder. I betragtning af muligheden for, at HCB kan genereres ved forbrænding, kan dette være tegn på dårligt udarbejdede opgørelser.

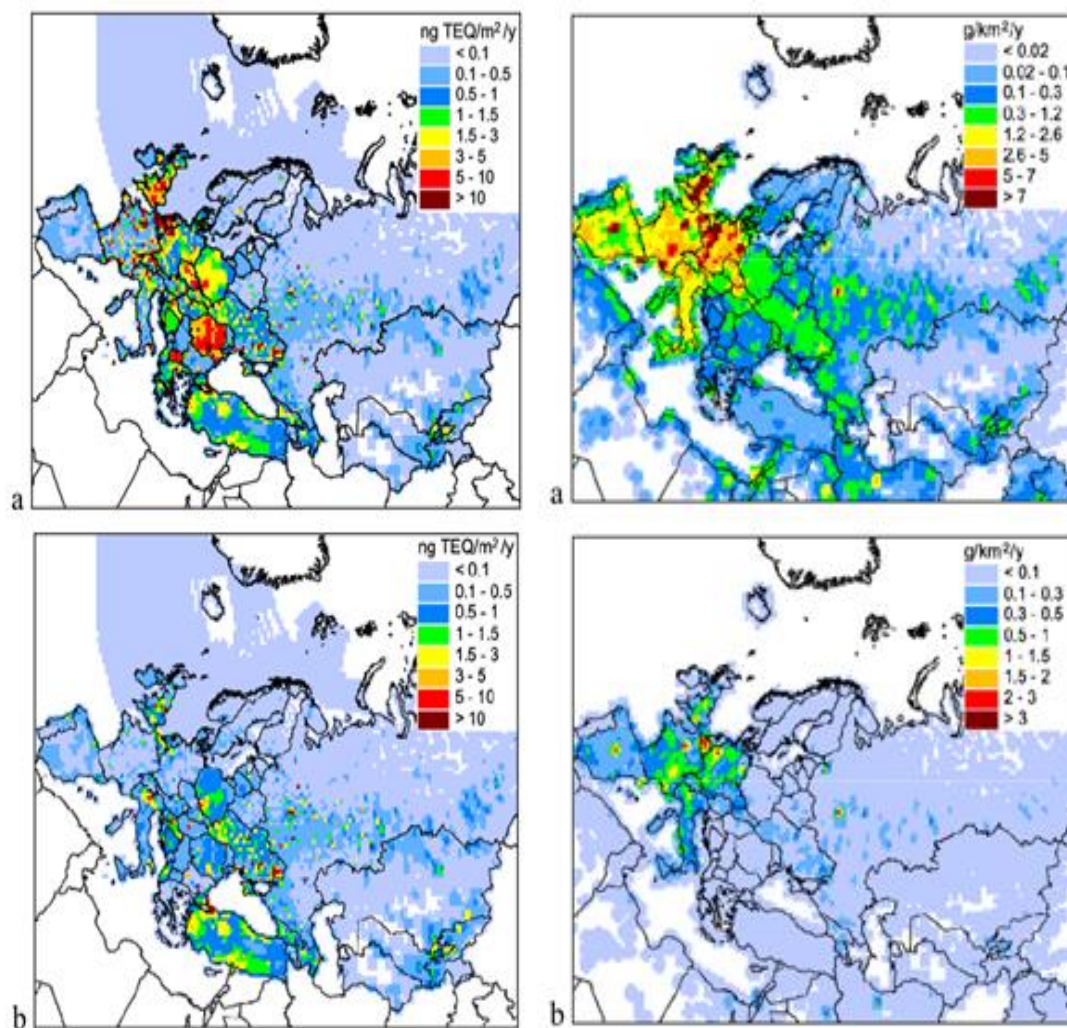
⁴ Mareckova et al, 2012, "Inventory Review 2012 — Review of POP emission inventories", rapport fra Centre for Emission Inventories and Projections (CEIP).

Figur 1: EMEP's overvågningskort for Europa

(Diagram a viser luftkoncentrationer for 1990, og diagram b viser for 2012)

Dioxiner og furaner

Polychlorerede biphenyler

4. Aktiviteter til fremme af videnudveksling

Kun 17 medlemsstater (Belgien, Bulgarien, Cypern, Tjekkiet, Estland, Tyskland, Finland, Frankrig, Ungarn, Irland, Litauen, Nederlandene, Polen, Rumænien, Slovenien, Sverige og Det Forenede Kongerige) indsendte fuldstændige treårsrapporter sammenlignet med 22 medlemsstater, der svarede i tide til den anden sammenfattende rapport. Fire medlemsstater fremlagde ingen årlige eller treårige rapporter for den indeværende rapporteringsperiode. Dette har gjort det umuligt at få et fuldstændigt billede af medlemsstaternes aktiviteter vedrørende udveksling af viden, inddragelse af offentligheden og bevidstgørelse.

Alle dem, der leverede data, antydede, at der var etableret systemer til udveksling af viden og formidling af oplysninger. Tre medlemsstater (Bulgarien, Slovenien og Det Forenede Kongerige) bemærkede, at de gjorde brug af deres netværk for udveksling af viden til at samarbejde fuldt ud med interessenter om udviklingen af nationale gennemførelsesplaner for at sikre, at industrien, den akademiske verden, ikke-statslige organisationer og offentligheden var involveret og havde mulighed for at bidrage til arbejdet.

Den Europæiske Union og tolv medlemsstater (Belgien, Tjekkiet, Tyskland, Finland, Frankrig, Irland, Nederlandene, Polen, Slovenien, Spanien, Sverige og Det Forenede Kongerige) ydede finansiel eller teknisk støtte til arbejdet med at fjerne POP i perioden 2010-2013. Dette har i vid udstrækning været gennem organiserede ordninger såsom Den Globale Miljøfacilitet (GEF) eller Stockholmkonventionens frivillige trustfond.

Ud over støtte til globale ordninger informerede mange medlemsstater også om de nationale initiativer, der var blevet gennemført, herunder:

- at være vært for workshopper og konferencer for internationale eksperter
- finansiering af forskningsprogrammer for arbejde med POP i Afrika
- finansiering af forskningsprogrammer for arktisk overvågning
- bilateral kommunikation og videnopbygning med lande uden for EU og
- forskningsprogrammer vedrørende POP-forekomst i østeuropæiske stater.

Medlemsstaterne kommenterede også arbejdet med at skabe opmærksomhed og samarbejde med den brede offentlighed. Der er iværksat aktiviteter til fremme af bevidstheden om POP-spørgsmål ved hjælp af en række initiativer såsom:

- udarbejdelse af oplysninger, der skal udbredes til offentligheden
- workshopper og seminarer for interesseorganisationer
- offentlige oplysningskampagner og spørgeskemaer med henblik på at indhente feedback fra den brede offentlighed.

5. Konklusioner

Den tredje sammenfattende rapport dækker alle krævede aspekter af den oprindelige POP-forordning (EF) nr. 850/2004 og dens gennemførelse i Unionen og på medlemsstatsniveau. I dette afsnit drages der konklusioner om det arbejde, der er gjort, og de fremskridt, der er opnået med hensyn til at eliminere POP i Unionen.

Fremstilling, markedsføring og anvendelse

POP-forordningen forbyder fremstilling, markedsføring og anvendelse af POP i Unionen. Forordningen giver kun meget få undtagelser, hovedsagelig vedrørende fremstilling og anvendelse af PFOS. Tyskland var den eneste medlemsstat, der stadig fremstillede PFOS i rapporteringsperioden. Ca. 35 % af den fremstillede mængde på ca. 9 ton om året blev anvendt i landet, og 65 % blev sendt til andre lande, hovedsagelig lande uden for EU.

Emissioner

Generelt viser de lovgivningsmæssige foranstaltninger, der er fastlagt og gennemført ved POP-forordningen, de forventede virkninger, eftersom emissionerne af kemikalier, der er opført i POP-forordningen, er faldende i Unionen.

For dioxiner og furaner viser dataene, at emissionerne til luften blev reduceret med 45 % mellem 1990 og 2012 i hele EU. For PCB var emissionerne i alt ca. 50 % lavere i 2012 sammenlignet med 1990. De gennemsnitlige årlige emissioner af PAH'er blev anslået til at være 37 % lavere i 2012 sammenlignet med 1990. Emissionsskønnene for HCB fra 1990 til 2012 viste et fald i de årlige emissioner på 54 % frem til 2012. Disse data underbygges af EMEP-emissionsskøn, som generelt viser et større fald i samme periode.

Denne generelle tendens blev imidlertid ikke observeret i alle medlemsstater, hvor emissionerne i nogle tilfælde steg. Dette viser, at der er behov for en yderligere indsats for at nå målet om nul emissioner (se tabel 1).

Dataene fra medlemsstaternes emissionsskøn viste en høj grad af forskellighed, hvilket gjorde det meget vanskeligt at aggregere og sammenligne dataene mellem medlemsstaterne og på regionalt eller globalt plan. En bedre harmonisering af dataformaterne ville være meget nyttig og ville forbedre værdien af de indsendte data. I henhold til den nye POP-forordning (EU) 2019/1021 vil dataenes forskellighed blive afhjulpet ved hjælp af en fælles model for rapportering.

Overvågning

Overvågningsdataene for POP fra EMEP og AMAP og tilsvarende data genereret ved hjælp af modeller bekræfter de tendenser, der er observeret for emissionsskøn. Alle datakilder viste en faldende tendens i koncentrationerne i luften i perioden 1990-2012 i hele Europa. Generelt blev der opnået tilsvarende resultater på globalt plan, hvilket viser, at Stockholmkonventionen opfylder sine mål. Det skal dog bemærkes, at langt de fleste data afspejler situationen for luft, mens der kun foreligger meget få oplysninger om vand og jord. For at få et mere fuldstændigt billede er det nødvendigt at investere mere i generering af data for disse to medier.

Lagre og affald

Lagre af POP eller produkter, der indeholder POP, der allerede er fremstillet, men som ikke længere er tilladt til brug, skal håndteres som affald. Bestemmelserne om affaldshåndtering omfatter, at enhver forurening af affald med POP skal undgås, og at POP i affald skal destrueres.

Affaldshåndteringen var en udfordring af forskellig betydning for medlemsstaterne og afhængigt af affaldets art. Navnlig tilstedeværelsen af POP i produkter, der er egnede og interessante til genanvendelse, er ved at blive et stigende problem for affaldshåndtering, da genanvendelse af POP er forbudt i henhold til Stockholmkonventionen.

Forurenede lokaliteter

POP-forordningen omfatter håndtering af affald forurenet med POP, hvilket er tæt forbundet med en potentiel forurening af jorden, hvis affaldet ikke håndteres korrekt. Der er navnlig et potentielt problem med jordforurening, hvor der tidligere blev fremstillet og anvendt POP. En række medlemsstater har allerede behandlet dette spørgsmål i deres nationale gennemførelsesplaner, men der er behov for en yderligere indsats for at afdække, opgøre og rense forurenede arealer, herunder bedre koordinering og samarbejde på EU-plan. For at forbedre udvekslingen af oplysninger om foranstaltninger, der er rettet mod forurenede lokaliteter, opfordres medlemsstaterne og Kommissionen i henhold til den nye POP-forordning (EU) 2019/1021 til at udveksle oplysninger herom.

Datakvalitet og -sammenhæng

Skønnene i emissionsopgørelserne viser, at der er potentielle problemer mellem forskellige skøn fra forskellige medlemsstater, som gør det meget vanskeligt eller endog umuligt at foretage en sammenligning. Et vigtigt problem er, at medlemsstaterne ikke følger harmoniserede tilgange til dataindsamling og rapportering. Desuden er der tegn på store forskelle i dataenes fuldstændighed, hvilket sandsynligvis fører til underrapportering i mange, men ikke alle medlemsstater. Større støtte og kommunikation mellem medlemsstaterne vil bidrage til at løse nogle af disse problemer. I afsnittene om udveksling af viden og teknisk bistand blev det fremhævet, at der er mange initiativer på vej, men at medlemsstaterne for det meste arbejder hver for sig, hvilket gør virkningen af deres aktiviteter mindre slagkraftig.

Bilaterale initiativer (kommunikation og videnopbygning mellem medlemsstaterne og med lande uden for EU) kan være nyttige, navnlig med henblik på yderligere støtte, revision og benchmarking af skøn i emissionsopgørelser. Den systematiske anvendelse af informationsplatformen for kemisk overvågning (IPCHEM) til lagring, behandling og forvaltning af POP-overvågningsdata som fastsat i den nye POP-forordning (EU) 2019/1021 forventes at forbedre kvaliteten af og sammenhængen i sådanne data.